

OBSAH.

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK	XIII
PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ	XV
Z PŘEDMLUVY K PRVNÍMU VYDÁNÍ	XVI
ÚVOD	1
<i>Rozdělení české literatury</i>	1

LITERATURA STAROČESKÁ.

<i>Hlavní směry literárně historického badání v staročeské literatuře</i>	5
---	---

HLAVA PRVNÍ.

Kulturní a literární počátky.

- I. Přechod slovanského dávnověku pohanského v křesťanství. České pověsti. Povaha a sociální stav našich předků. Zápas slovanské a latinské liturgie v našich zemích. Otázka cyrilomethodějská. Projevy českého ducha v nejstarších literárních památkách církevně slovanských a latinských. Úplné přizpůsobení všeobecné středověké kultuře křesťanské. 15
- II. Latinské kroniky: Kosmas a jeho pokračovatelé. 42
- III. České památky jazykové, česká jména, glosy a přípisky v latinských textech. Cisiojany. Nejstarší rostlinář. 49
- IV. Překlady modliteb, evangelií, žalmů. Žaltář Glosovaný. Žaltář Wittenberský. Duchovní písně: „Hospodine, pomiluj ny“, „Svatý Václave“, „Bůh všemohúci“, „Jesu Kriste, šedrý kněže“. Veršovaná rozjímání: „Slovo do světa stvoření“, „Vítaj, králu všemohúci“. 56

HLAVA DRUHÁ.

Rozvoj české literatury na počátku XIV. století.

- I. Povznesení hospodářského a kulturního stavu za vlivu ciziny. Dvorská poesie německá na dvoře posledních Přemyslovců. 67
- II. Zlomky nejstarších legend veršovaných. 75
- III. Alexandreida. 85
- IV. Dalimil. Veršované skladby historické. Probuzený český nacionalismus. Latinské kroniky: Zbraslavská Petra Žitavského a Fran-tiškova. 100

HLAVA TŘETÍ.

Skladby obsahu náboženského a satirickodidaktického.

- I. Staročeské dramatické hry. 120
- II. Rukopisné sborníky staročeské literatury. 131
- III. Staročeské památky básnictví tendenčního. 135
- IV. Veršované legendy druhé skupiny. 150
- V. Prozaická vzdělání látek legendických. Passionál. Život Krista Pána. Životy sv. Otců. Legenda o sv. Jeronymovi. 168

HLAVA ČTVRTÁ.

Česká literatura za zvýšené úrovně kulturní. Nábožen-ská a mravní reforma. Štítný.

- I. Karel IV. a česká literatura. Petrarkův humanismus u nás. Kar-lovo české smýšlení. 171

II. Literatura nauková za podnětů Karlových: právníká a historická. Staročeské práce slovníkářské; Klaret.	179
III. Snahy o náboženskou a mravní reformu křesťanstva. Církevně politické pozadí. Reformátoři a mravokárcové: Konrád Waldhauer, Jan Milíč z Kroměříže. Cizí učitelé pražské university. Vojtěch Raňkův, Jan z Jenštejna, Matěj z Janova.	195
IV. České žaltáře a evangeliáře. Modlitby veršované i prozaické. Nábožensky vzdělavatelná próza; „Ráj duše“ Alberta Velikého.	214
V. Štítný.	224

HLAVA PÁTÁ.

Vrchol satiricko-didaktického básnictví. Lyrika a epika. Rozvoj české prózy zábavné i naukové.

I. Smil Flaška z Pardubic. Svár vody s vínem. Podkoní a žák.	253
II. Česká lyrika umělá za vlivů západních; poesie vagantská. Forma staročeských písní. Důležitější skladby, jmenovitě Píseň veselé chudiny, Závišova píseň, Otep myrrhy mněť můj milý, „svitánička“, píseň o Štemberkovi.	264
III. Epické skladby s látkami pověstí bretoňských, Tristram a Izalda, Tandariáš a Floribella. Epické látky německé: Růžová zahrada veliká a Růžová zahrada malá, Vévoda Arnošt.	277
IV. Staročeské povídky prozaické obsahu světského. Erbovní povídky s náměty německými o Štilfrídovi a Bruncvikovi. Povídky s látkami helenistickými: romány o Apolloniovi Tyrském a Alexandrově Velikém, Trojanská kronika, Svody povídek: Gesta Romanorum a O sedmi mudrcích. Tkadleček.	284
V. Duchovní legendické povídky: o dřevu kříže Kristova, Čtenie Nikodemovo, o sv. Veronice; Barlaam a Josafat. Starozákonní látky: Život Adama a Evy, Josef a Asseneth, Poručení svie dvanácti patriarch. „Pekelné romány“ Solfernus a Belial.	296
VI. Poučné spisy o cizích zemích a národech, jmenovitě východních a antických: Komestor, Martiniani (Kronika římská), Vavřine z Březové Kronika světa, Mandevillovy cesty. Million Marka Pola. Lucidář. Ondřeje z Dubé Výklad na právo země.	304
VII. Na konci staročeského období dosahuje česká osvěta úrovně západní kultury. Kulturní působení české na jiné národy. Vývoj české řeči v staročeském období.	310

LITERATURA DOBY STŘEDNÍ.

HLAVA ŠESTÁ.

Jan Hus a první období husitské.

I. Literárně historické badání o Husovi.	315
II. Husův život na universitě a v prostředí reformním. Hus kazatel a učitel. Veřejná činnost Husova. Spory na pražské universitě až do jejího počestění r. 1409.	326
III. Husovy české spisy z prvního období. Oprava českého pravopisu. Zásluha o českou píseň duchovní.	344
IV. Husův boj s hierarchií za myšlenky reformní. Zvýšená činnost kazatelská. Husova spisovatelská činnost ve vyhnanství; jeho hlavní spisy Výklad, O svatokupectví, Postila; spisy drobnější. De ecclesia.	352
V. Hus na sněmu Kostnickém. Kostnické traktáty a listy Husovy. Husovo umučení. Jeronym Pražský. Husova česká řeč spisovná.	372
VI. Rozdvojení vedoucích činitelů po smrti Husově. Jakoubek ze Stříbra. Lidové sekty. Táboři. Jan Žižka.	383
VII. České bible.	404

VIII	Veršované skladby, vzniklé ze zájmu náboženského v době husitské	412
IX.	Kronikáři doby husitské. Vavřínek z Březové. Staří letopisové čeští. Český nacionalismus a slovanské smýšlení v době husitské. Vítězství českého jazyka.	433
X.	Exaktní vědy v husitském období.	444

HLAVA SEDMÁ.

Rozkvět utrakvismu za Rokycany a jeho rozklad. Petr Chelčický.

I.	Literatura vzniklá ze zápasů o náboženství a církevně politické ideály od let třicátých do vlády Jiřího z Poděbrad. Jan z Rokycan (z I. období). Mikuláš z Pelhřimova. Petr Payne. Jan z Příbramě.	447
II.	Petr Chelčický. Přehled literárně historický. Chelčického vzdělání náboženské. První traktáty: O boji duchovním, O církvi svaté, O trojím lidu řeč. Replika proti Mikulášovi Biskupcovi; Chelčického názor o svátosti oltářní. Replika proti Rokycanovi; Chelčického učení o očištění. Hlavní díla Chelčického, Postila a Sif víry pravé. Drobnější traktáty. Chelčického názory náboženské a sociální. Chelčického řeč.	465
III.	Rokycanovy postily, jmenovitě česká. Výklad na evangelium sv. Jana. Rokycanovy boje s katolickými odpůrci kališníků. Hilarius Litoměřický.	483
IV.	Jednota bratrská v prvním období (do r. 1496). Vác. Koranda ml., její hlavní odpůrce.	500
V.	Literární ohlasy politického úsilí krále Jiřího. Řehoř z Heimburka. Antonio Marini. Jošt z Rožmberka. Cestopisy Jaroslavův a Šaškův. Pavel Židek; jeho Správovna. Ctibor Tovačovský z Cimburka; jeho „Hádání Pravdy a Lži“ a „Kniha Tovačovská“. Václ. Vlčka z Čenova „Naučení králi Vladislavovi“. Jana z Rabštejna „Dialog“. Kněze Martina provolání na obranu krále Jiřího. Oldřicha Kalenice „Satirický list Luciperův ke Lvovi z Rožmitálu“. Veršované skladby rázu historického. Prokop Novoměstský.	509
		521

HLAVA OSMÁ.

Humanismus v českých zemích.

I.	Literárně historický přehled. Eneáš Sylvius a jeho čeští žáci latiníci. Bohuslav z Lobkovic a jeho humanistická družina.	544
II.	České verše za vladislavského humanismu. Hlavní zástupce světského básnictví humanistického, Hynek z Poděbrad. Skladby alegorické. Naučení rodičům. Jana Hasištejnského Naučení synu Jaroslavovi a Putování k božímu hrobu. Jana Česky naučení hlubokých mudrců.	555
III.	Humanisté národní. Viktorin Kornel ze Všehrd a jeho škola. Řehoř Hrubý z Jelení, Václav Písecký. Vladislavské zřízení zemské. Láska k mateřské řeči a české vlastenectví. Oldřich Velenský z Mnichova. Listy českých pánů, hlavně Viléma z Pernštejna.	565
IV.	České prvotisky. První český humanistický knihtiskař a vzdělavatel latinských spisů humanistických Mikuláš Konáč z Hodiškova. Rada zvířat. Český Ezop v prvotisku a v humanistickém vzdělání Jana Albína.	589
V.	Staré látky beletristické, obnovené humanismem. Rukopisné zápisy povídek. Povídky: Jiříkovo vidění; O sedmi mudrcích; Kryzelda a Bryzelda; Peryton; Florius a Biancefloga; Magelona, Genovefa, Melusina; Historie o Janovi Palečkovi. Život Ezopův. Markolt. Frantova práva. Prorocství.	606

- VI. Pozdější humanisté latiníci i humanisté česky píšící. Biskup Jan Dubravius z Doubravky, Družina Jana staršího Hodějovského z Hodějova, M. Matouš Kolín z Chotěřiny, Pavel Vorličný, Oldřich Přefát z Vlkanova, Burjána Sobka vzdělání Karionovy „Knihy kronik“, Vilkmund z Puchova. 617

HLAVA DEVÁTÁ.

Náboženská literatura jednotlivých českých církví. Náboženské tendence v literatuře nenáboženské, zejména ve spisování historickém.

- I. Jednota bratrská za vedení strany pokrokové, bratří Lukáše a Krasnického. Literární boje s odpůrci Jednoty, s Henrykem Institorisem, Dr. Augustinem, s Janem Vodňanským. Šíření luterského učení u nás. Matěj Poustevník, Beneš Optát z Telče. Jednota bratří Habrovanských. Br. Lukáš a br. Krasnický odmítají učení Lutherovo a Zwingliho. Církevně politické písně a pamflety. 628
- II. Konfesijní tendence a humanistické vlivy v historických spisech. Bartoše Písaře „Pražská kronika“. Bohuslava Bílejevského „Česká kronika“. Pavel Bydžovský-Smetana, Martina Kuthena „Kronika o založení země české.“ Václav Hájek z Libočan, Sixt z Ottersdorfa, Prokop Lupáč z Hlaváčova. 649

HLAVA DESÁTÁ.

Rozkvět české literatury za dokonaných vlivů náboženských a humanistických.

- I. Jan Blahoslav. Humanistická renesance v Jednotě. Biskupové Jan Černý a Matěj Červenka, Blahoslavovo vzdělávání. První práce, „Spis o zraku“, „O původu Jednoty bratrské“. Archiv bratrský. Působení Blahoslavovo na Moravě od r. 1555. 666
Bratrské kancionály. Boj s biskupem Augustou o samostatnost Jednoty a o vyšší úroveň vzdělání; „Filipika proti misomusům“. Blahoslavův překlad Nového zákona, Bible Kralická, Blahoslavova Gramatika česká, „Vady kazatelův“. 676
„Život Jana Augusty“. „Rozmlouvání jednoho mládence rytíře s starým Čechem“. Br. Jan Jafet. 700
Jednota v obraně proti útokům odpůrců, jmenovitě jesuitského řádu. Jesuité Vác. Šturm a Vác. Brož (Brosius). Br. Sylvius Ueberyn. Evangelíci, luterán Pavel Kyrmezer a kalvinista Šam. Virga. — Vnitřní rozpory v Jednotě ke konci XVI. stol. Polská větev Jednoty. Biskup Šimon Bohumil Turnovský hájí staré učení Jednoty proti vlivům kalvinismu. 704
- II. Náboženská literatura mimo Jednotu. Postily: katolika Tomáše Bavorovského, luterána Mart. Philadelpha Zámrského, Překlady nábožensky vzdělavatelných spisů latinských a německých, jmenovitě Erasma Rotterdamského „O připravení k smrti“ a „Rytíře křesťanského“ a Tom. Rešla překlad „Jezusa Siracha“. Vavř. Leandra Rvačovského „Masopust“. Jan Štelcar Želetavský — Kancionály nebratrské: psané kancionály a graduály kališnické a luterské, Nové směry hudební v písní duchovní. Tištěné kancionály kališnické, luterské a katolické. 713
- III. Veršované dramatické hry. Dramata latinská; drama biblické. Latinské drama „Břetislav“ Kampana Vodňanského. Jesuitské hry latinské. České hry dramatické. Pokusy Šimona Lomnického vzkřísit staročeské hry velkonoční. Biblické hry Pav. Kyrmezera, Jana Záhrobského a Tesáka Mošovského. Frašky; „Sedlský masopust“; „Hra žebračů“. Překlady moralistních skladeb Tobiáše

- Mouřenina. — Veršování o rozličných námětech. „Rozmlouvání Petra sv. se Pánem“. Veršované skladby Bart. Paprockého a Mik. Reje z Nagjovic, Zbytky písní lidových, Zástupcové latinského veršování humanistického: Alžb. Joh. Vestonie a Jiří Karolides z Karlšperka. Šimon Lomnický. Mikuláš Dačický z Heslova. 724
- IV. Doba Veleslavínova.
Daniel Adam z Veleslavína. Jiří Melantrich z Aventina. Veleslavínův „Kalendář historický“; úprava starších spisů historických. Práce o české řeči, Rešlovy slovníky. Veleslavínův „Nomenklator“ a „Silva quadrilinguis“. Sbirka přísloví od Srnce z Varvažova. Mluvnické práce Matouše Benešovského Philonoma a Vavř. Benediktího z Nudožer. Veleslavín vydává spisy náboženské. Jana Brtvína a Mik. Černobýla spisy o hospodářství. Veleslavínovo vzdělání spisu „O vrchnostech a správcích“. Památky právní. Briktího z Licka „Kniha městských práv“. Pav. Krist. z Koldína „Práva městská“. — Jan Kocín z Kocínětu; jeho literární činnost v cizině. Obrana žen a naučení manželkám. Kocínův překlad Církevních historií Eusebiovy a Kassiodorovy. Spisy o Turcích: Michala Konstantína „Kronika turecká“; Kocínova a Veleslavínova „Kronika nová o národu tureckém“; Vác. Vratislava z Mitrovic „Paměti“. Překlady „Historie židovské“ od Vác. Plácela, Mat. Hozia Vysokomýtského „Moskevské kroniky“ a Xenofontovy „Cyropaedie“ od Abrahama z Günterodu. Celková charakteristika „zlaté doby“. Šimon Gelenius Sušický. Kryštof Harant z Polžic. 743
- V. Nauková popularisující próza. Herbáře a jiné knihy lékařské od Jana Černého, Petra Ondřeje Matthioliho a Tadeáše Hájka. Vědy přírodní, hvězdářství. Lékařské spisy Adama Hubra z Ryzenpachu. Botanik Adam Zalužanský. Bavora Rodovského z Hustiřan spisy o alchymii. 769
- VI. Historie. Latinské dějepisné práce na universitě. Monografista Marek Bydžovský. Bartoloměj Paprocký jako historik. Genealog Václav z Březan. „Paměti“. Mikuláš Dačický z Heslova. Monografie Smila Osovského z Doubravice. 776

HLAVA JEDENÁCTÁ.

Od Rudolfova majestátu 1609 do smrti Komenského.

- I. Boj o svobodu náboženskou. Václav Budovec z Budova a Karel starší z Žerotína. Úpadek mravů a řádů v soudobé literatuře, jmenovitě v „Divadlech“ neboli Zrcadlech. Nathanael Vodňanský z Uračova. Vác. Porcius Vodňanský. Matouš Konečný. Havel Zálanský. Za ochabování českého uvědomení šíří se německá řeč. Pav. Stránského „Na nedbalého Čecha učiněný okřik“. 785
- II. „Bílá Hora“ a její odraz v české literatuře. Čeští exulanti první generace. Elegický ráz exulantské literatury, hlavně náboženské. Prozaické a veršované skladby o zoufalé opuštěnosti vyhnanců. Spory náboženské. Samuel Martinus z Dražova. — Čeští historikové v cizině. Pavel Stránský. Pavel Skála ze Zhoře. Vilém Slavata z Chlumu. 801
- III. Jan Amos Komenský.
Přehled literární historický o poznávání Komenského. — Do odchodu z vlasti. Mládí a studie. „Poklad jazyka českého“ a „Theatrum universitatis rerum“. Učitelské působení v Přerově a kněžské ve Fulneku. Nábožensky útěšné drobné spisy, psané na Moravě a v Brandýse n. Olřicích. „Labyrint světa a ráj srdce“. „Hlubina bezpečnosti“. Překlad žalmů a Katonových distichů. Víra v proctví. Odchod Komenského do Lešna. Práce pro Jednotu bratrskou. „Haggaeus redivivus“. Česká „Didaktika“ a „Didactica Magna“. 817

Spisy o učení řečem: „Janua“, „Moudrost starých Čechů (před- ků)“, „Methodus linguarum novissima“, „Informatorium školy ma- teřské“. Význam didakticko-pedagogických spisů Komenského. — Komenského spisy přírodovědecké: „Fysika“, Brána věcí“. Spisy pansofické, jmenovitě „Předchůdce pansofie“, „Cesta světla“, „Plán vševedy“, „Všeobecná úrada o napravení věci lidských“.	840
Působení Komenského v Lešně na prospěch Jednoty. Spisy ná- boženského obsahu. Spisy o historii Jednoty. Komenského kan- cionál bratrský. Spisy psané po návratu z ciziny: „Kšaft umírají- cí matky Jednoty bratrské“; III. díl „Truchlivého“; „Smutný hlas hněvem božím zaplašeného pastýře“. Komenský v Uhrách. Školní knihy, zejména „Orbis pictus“. Politické spisy Komenského, hlavně „Gentis felicitas“. Víra v proctví. Snahy irenické. Ko- menského korespondence. Komenský v Amstrodamě. Zvýšená čin- nost literární. Spory pro spisy revelační, hlavně Lux e tenebris“. „Bratrské napominání p. S. Maresia“. „Unum necessarium“.	856

HLAVA DVANÁCTÁ.

Česká literatura v době protireformační.

I. Náboženské názory a snahy jesuitů. Protireformační legendy a životy svatých. Jiří Plachý. Poutní kult mariánský. Náboženská idylická mystika. Felixe Kadlinského „Zdoroslaviček“. „Pastýř- ské rozmlouvání o narození Páně“. Verše světské: příležitostné skladby a divadelní hry Vác. Fr. Kocmánka; alamodová skladba Vác. Rosy „Discursus Lipirona“. „Žalm lkající města Prahy“.	872
II. Protireformační historikové. Bohuslav Balbín; jeho spisy histo- rické: Epitome rerum bohemicarum, Miscellanea historica, Bohe- mia docta; Obrana české řeči. Tomáš Pešina z Čechorodu, historik a autor „Moravopisu“. Jiří Krüger, Jan Tanner a Matěj Tanner. Mat. Bolelucký. Jan Fr. Beckovský; jeho „Poselkyně starých příběhů českých“. Jan Jiří Štředovský. Místní monografisté. — Šíření českého uvědomení učebnicemi české řeči. Vác. Štajer a Jiří Konstanc. Česká jezuitská bible. Jiří Drachovský. Vác. Jan Rosa. Národnostní hranice v Čechách. Ant. Frozin. Valentin Bern. Jestřábský.	886
III. Vrchol moci jezuitského řádu a jeho úpadek. Reakční směry v li- teratuře protireformační; jezuitské postily. Bohumír Hynek Bí- lovský; Karel Jugl; jesuité na Slovensku; Alex. Máčaj. Ničení nekatolických knih; píseň „Zapalte kacířské bludy“. Antonín Koniáš (Koňas).	916
IV. Náboženská literatura evangeliků emigrantů. Václav Klejch. Kri- stián Pešek. Sekty náboženských blouznivců doma, pietistický směr mezi emigranty v Němcích. Čeští bratři herrnhuští. Jan Liberda. Jan Theofil Elsner. Literatura evangeliků na Slovensku. Jiří Třanovský a jeho kancionál. Samuel Hruškovič. Daniel Sina- pius-Horčíčka. Daniel Krman. Matěj Běl. Pavel Doležal. Slováci jsou pro jednotnou spisovnou řeč českou a hlasatelé slovanského příbuzenství. — Červánky nových názorů, idejí a snah; Fr. Ant. hr. Sporck. První mezinárodní učená společnost na území ra- kouském, Petrášova „Societas incognitorum eruditorum“.	926
V. Rýmované skladby vzdělanějších lidí, lidových písmáků a řeme- slných písničkářů. Veršující panští ovčáci rodiny Volných: Lukáš Volný, Václav Volný a Jiří Volný. Mnich Slovák Hugolin Gavlo- vič. Písně politického a sociálního rázu; písně o robotě. „Selský Otčenáš“. Veršované odezvy zastanců dotavadního řádu.	944
<i>Opavy a doplňky</i>	953
<i>Rejstřík osobní</i>	957
<i>Rejstřík věcný</i>	980

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK.

- AÖG* (str. 371, 9. ř. zd.) = Archiv f. österreichische Geschichte.
- BCH* = Bibliografie české historie. Při bibliografických datech z let až do r. 1912 bylo třeba rozeznávat, kde se to ze souvislosti textu nevyrozumělo samo, mezi bibliografií české historie Č. Zibrta, jejíž poslední svazek vyšel r. 1912 (Zib. BCH), a mezi stejnojmennou publikací Jos. Kazimoura (Kaz. BCH). Někde (na př. u Komenského, Zibrtova), bylo lze z povahy věci poznat, která Bibliografie je míněna. Od r. 1912 jde jen Bibliografie čes. hist. Kazimourova.
- ČA* = Česká akademie (jako vydavatelka).
- ČČH* = Český časopis historický.
- ČČM* = Časopis Českého musea. Tak je označován, aby se věc zjednodušila, i časopis, původně nazývaný (do r. 1830) Časopis společnosti vlastenského Museum, i Časopis Musea království Českého (od r. 1855 do r. 1922), i Časopis Národního musea (od r. 1923).
- ČKD* = Časopis pro katolické duchovenstvo (do r. 1859), i Časopis katolického duchovenstva (od r. 1860).
- ČL* = Český lid.
- ČMF* (i *ČMFL*) = Časopis pro moderní filologii (první dva ročníky), i Časopis pro moderní filologii a literatury (od III. roč., 1913).
- ČMM* = Časopis Matice moravské.
- EJ* (*ESj*) = Evangelium Svatojanské.
- EvOl* = Evangeliář Olomoucký.
- FRB* = Fontes rerum bohemicarum.
- KČSN* = Král. česká společnost nauk.
- FL* = Listy filologické.
- LH* = Listy Husovy.
- MV* = Mater verborum.
- NVČsl'* = Národopisný věstník československý.
- OSN* (*OSIN*) = Öttäv Slovník naučný.
- PČD* (*PĎČ*) = Prameny českých dějin (= FRB).
- RH* = Rukopis Hradecký.
- RK* = Rukopis Královédvorský.
- RSv* = Rukopis Svatovítský.
- RZ* = Rukopis Zelenohorský.
- SitzBer.* *KBGW* = Sitzungs-Berichte der Königl. böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften (řidčeji SB, 540 a j.).
- SS* = Sebrané spisy.
- ŽGI* = Žaltář Glosovaný.
- ŽW* = Žaltář Wittenberský.
- Skutečným zkratkám (jako *Arch. f. sl. Phil.* = Archiv für slavische Philologie, *Čas. př. starož. čes.* = Časopis přátel starožitností českých a mnohým jiným) porozumí snadno i čtenář neodborník.
- Číslice do polovičky řádky nad zkráceninou nebo nad římskou číslicí označuje vydání (na př. Jungmann Hist.², Dobrovský Gesch.² = Jungmannova Historie literatury české, 2. vyd., 1849; Dobrovského Geschichte der böhmischen Sprache und [ältern] Literatur, 2. vyd., 1818; I² = I. díl, 2. vyd. atd.).